

Rojuv küünlakuu tõi topeltkoguse lund

Ain Kallis

meteoroloog

Lüganuse kandi inimesed ütleksid tänavuse küünlakuu kohta “rojuv” (väga vahelduva ilmaga). Kuigi küünlapäeval (2. veebruaril) sulatas vaid kergelt, oli talve selgroog ikkagi pooleks murtud. Lääne- ja Põhja-Eesti elanikud polnud veel jõudnud eelmise kuu jäite tekitatud kahjustusi kokku lugeda, kui neid tabas uus tormipuhang 20–30 m/s vihiseva tuulega. Lisaks langes õhurõhk väga madalale (716 mm elavhõbedasammast), põhjustades vaevusi mitme tõve all kannatavaile inimestele. Veel hullem oli olukord 1982. aasta 16. detsembril, mil mõõdeti Eesti õhurõhu rekordiks isegi 702 mm. Tsüklon tõi endaga kaasa paar kraadi sooja. Paar päeva hiljem, 7.veebruaril oli kuu kõige külmem öö, Narvas langes õhutemperatuur -29,7 kraadile, lumepinnal mõõdeti isegi -37°.

Paar päeva säras päike nagu Alpides, siis keeras ilma jälle ära. Õnneks oli maratonipäeval õhk sõbra-päeva kohaselt soe, nullilähedane. Järgmisel, 15. kuupäeval andsid sünoptikud keskpäeval tormihoiatuse, seda korrati veel kella 16 ajal, sest raju paistis tulevat vägev. Vastlapäeva veetsidki sajad inimesed värskes õhus, kes hangedes sumbates, kes autosid välja kaevates. Mitmel pool tuli päevaga juurde 10–20 cm lund. Saarde kihelkonna vanasõna kohaselt hakkab vastlapäeva tormi järel ilm ühest jalast lonkama.

Vabariigi aastapäeval algas uus, seniseist vist tugevaim lumetorm. Lund tuli nii tihedalt, et presidendil oli raskusi väeosade eristamisega. Kaitseväelastel oli libe marssida ja külma palvetada. Õnneks oli ilm suhteliselt soe – paari miinuskraadiga. Määrustiku järgi jääks Eesti Vabariigis paraad pidamata, kui külma on õhus üle -12 °C.

Lund sadas nagu Alpides, kõikjal kasvas lumevaiba paksus päevaga 10–20 cm. Seitsekümmend viis aastat tagasi oli olukord veelgi hullem – lund tuli nii palju, et ei jõutud seda ära vedada. Kardeti kevadist üleujutust. 1924. a veebruarist on pärit ka ametlik lumikatte tuseduse rekord: Virumaal Pagaril mõõdeti dekaadi keskmiseks 97 cm.

Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudi agrometeoroloogide andmeil oli kogu Eesti territooriumi keskmine õhutemperatuur -5,6°, ligikaudu kraadi võrra soojem normist. Erakorraliseks tegi tänavuse veebruari lumerohkus. Kogu Eestis tuli sademeid keskmiselt 68 mm, üle kahe korra rohkem kui norm ette näeb.